

เมื่อยฝรั่ง : ความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
ของหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติ จังหวัดสุรินทร์

Lifestyle and Economic Changes Society and Culture of Women
with Foreign Husbands in Surin

อิทธิวัตร ศรีสมบัติ

Ittiwat Sirsombat

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University

E-mail: ittiwat168168@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินชีวิตและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพศึกษา จากกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก ในพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จำนวน 50 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัย ใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม นำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

การมีสามีเป็นชาวต่างชาติเริ่มจากสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจและไม่ประสบความสำเร็จชีวิตครอบครัว จึงตัดสินใจเลือกเส้นทางเดินของชีวิตใหม่ 6 กลุ่มด้วยกัน กลุ่มหัวใจแกร่ง กลุ่มไปตายเอาดาบหน้า กลุ่มบุญพาวาสนาส่ง กลุ่มปมด้อยคือปมเด่น กลุ่มล่าฝัน และกลุ่มโชคชะตาฟ้าลิขิต เลือกใช้ชีวิตกับสามีชาวต่างชาติที่บ้านของฝ่ายหญิง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมีบ้าน ที่นา รายได้รายเดือนจากสามีและความมั่นคงในชีวิต ด้านสังคมและวัฒนธรรม สามีชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุเดินทางไปและกลับปีละ 1-2 ครั้ง ไม่มีทะเบียนสมรส ทั้งคู่ปรับตัวได้รับการยอมรับและยกย่องจากชุมชน ร่วมงานประเพณี พิธีกรรมและความเชื่อท้องถิ่น

คำสำคัญ: การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม, หญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติ

Abstract

This research article aims to study lifestyle and economic changes Society and culture of women with foreign husbands in Surin by using a qualitative research method from the target group of key informants In the area of Mueang Surin District, 50 people were selected by a specific sample group. research tools use observation method Interview and group discussion present research results by descriptive method.

The results showed that:

Marriage as a foreigner began with economic problems and unsuccessful family life. Therefore decided to choose 6 groups of new life paths, strong heart group, go die with a sword group, Merit Group, The inferiority complex is the dominant knot group, the dream chaser group, destiny sky destiny group. Choose to live with a foreign husband at the woman's house. Economic change has a house, a farm, a monthly income from a husband, and stability in life. Social and Cultural Most foreign husbands are elderly people who travel to and from 1-2 times a year without marriage certificates. Both adapted to being recognized and admired by the community. join the tradition Local rituals and beliefs.

Keywords: Economic Changes Society and Culture, Women with Foreign Husbands

1. บทนำ

ปัจจุบันปรากฏการณ์ทางสังคมการแต่งงานหญิงไทยกับชาวต่างชาติที่เกิดขึ้นเริ่มเป็นเรื่องปกติของสังคมทั้งเขตเมืองและชนบท หญิงชาวอีสานจำนวนมากที่ทำงานด้านการบริการต่าง ๆ และไปทำงานต่างประเทศ ได้สามีชาวต่างชาติมากขึ้นทั้งอเมริกา ยุโรปและตะวันออกกลาง ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมชุมชน ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ไร้ขอบเขตในการติดต่อสื่อสาร ส่งผลต่อวิถีชีวิตของผู้หญิงไทยในด้านการเลือกคู่สมรส โดยเฉพาะการแต่งงานกับชาวต่างชาติ จากข้อมูลการสำรวจของ เดชา วาณิชโรธมม์ (2547: 25)

พบว่าหญิงชาวอีสานสมรสกับชาวต่างชาติในลักษณะสามีและภรรยา เรียงลำดับจากมากที่สุ่ไปหาน้อยที่สุ่คือ จังหวัดขอนแก่น มี 2,435 คู่ จังหวัดอุดรธานี มี 2,228 คู่ จังหวัดหนองคาย 1,441 คู่ จังหวัดมหาสารคาม 1,205 คู่ จังหวัดชัยภูมิ 1,112 คู่ จังหวัดศรีสะเกษ 1,057 คู่ จังหวัดสกลนคร 992 คู่ จังหวัดสุรินทร์ 985 จังหวัดบุรีรัมย์ 818 คู่ และอันดับสุดท้ายจังหวัดเลย 542 คู่ งานวิจัยของคุชฎิ์ อายุวัฒน์ (2554: 125) พบว่า ผู้หญิงที่กำลังจะเดินทางไปต่างประเทศเพื่อสมรสกับชาวต่างชาติมากที่สุดคือ เยอรมนี อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ส่วนใหญ่เคยผ่านการสมรสและสถานภาพหย่าร้าง โดยมีสาเหตุจากพฤติกรรมสามี จึงคาดหวังว่าเมื่อสมรสกับชาวต่างชาติแล้วจะทำให้ฐานะทางสังคมดีขึ้น

ขณะเดียวกันพบว่า หญิงไทยในจังหวัดสุรินทร์ ได้สมรสกับชาวต่างชาติมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสังคมในชนบทเปิดกว้างมากขึ้น มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองด้วยตนเองตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป จึงทำให้เห็นภาพผู้หญิงไทยในจังหวัดสุรินทร์เดินเคียงคู่กับสามีชาวต่างชาติ ตามแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่ต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีรูปแบบของการสมรสที่หลากหลาย บางส่วนมีคู่สมรสที่ไม่ได้จดทะเบียนกับทางราชการ จึงไม่สามารถคำนวณประชากรทางสถิติได้ นอกจากนั้นคู่สมรสบางคู่เมื่อสมรสกันแล้วก็แยกกันอยู่หรือมาเยี่ยมกันในบางครั้งแม้บางคู่ตกลงว่าจะอยู่กินร่วมกันเป็นบางเวลา (บัวพันธ์ พรหมพักพิง, 2548: 32)

ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ พบว่า มีชาวต่างประเทศที่แต่งงานและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านต่าง ๆ หลากหลายประเทศ เช่น เยอรมัน อเมริกา อิตาลี สวีเดน เดนมาร์ก ทำให้เกิดการผสมกลมกลืนทางด้านวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมสุรินทร์และวัฒนธรรมชาวตะวันตก ดังจะเห็นได้จากการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับบุตร ร้านค้า ร้านอาหาร นอกจากนี้หญิงชาวสุรินทร์ที่แต่งงานกับชาวตะวันตกมีความต้องการที่จะรับประทานอาหารตามอย่างสามีมากขึ้นพร้อม ๆ กับความสนใจและมีส่วนร่วมในประเพณีของสามีเช่น วันคริสต์มาส ขณะเดียวกันสามีชาวต่างชาติก็หันมาให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีท้องถิ่น เช่น เทศกาลงานช้าง เทศกาลสงกรานต์ และงานประเพณีท้องถิ่นมากขึ้น

การศึกษาชีวิตของหญิงชาวสุรินทร์ที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติเป็นเรื่องราวน่าติดตามลักษณะและสาเหตุการมีสามีเป็นชาวต่างชาติ การใช้ชีวิต วิธีการดำเนินชีวิตและการ

เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จึงเป็นเรื่องราวความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของหญิงที่มีสามีชาวต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินชีวิตของหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีขอบเขตการวิจัยและวิธีดำเนินงานวิจัยดังนี้

3.1 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จากการสำรวจพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ เป็นพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบทห่างจากศาลากลางจังหวัดสุรินทร์ ระยะทาง 5 กิโลเมตร มีหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติ จำนวน 50 คู่ ใช้ชีวิตครอบครัวมาแล้วมากกว่า 5 ปีขึ้นไป

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

หญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติ อาศัยอยู่ในพื้นที่วิจัยประจำและเดินทางไปและกลับต่างประเทศ กลับมาเป็นครั้งคราว จำนวน 50 คน ชายชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 5 คน และญาติฝ่ายหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติ จำนวน 15 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีวิจัยเชิงคุณภาพได้แก่

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้าง แบบสังเกต ประเด็นสนทนากลุ่ม แบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดของสุภางค์ จันทวานิช. (2531: 31) และตัวแปรการวิจัยโดยผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน นำเครื่องมือการวิจัยไปหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบอัลฟา รวมทั้งฉบับ 0.872

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการศึกษาภาคสนาม โดยใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์รายกลุ่มและรายบุคคลแบบเจาะจง โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอล เทคนิคและการเลือกบุคคล (Key Informant) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินชีวิตและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมหลังมีสามีเป็นชาวต่างชาติ

3.4 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง ข้อมูลเชิงคุณภาพได้วิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสรุปตามประเด็นศึกษาวิจัย นำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า คือ สอดคล้องต้องกันทั้ง 3 ฝ่าย คือที่มาของข้อมูล หลักทฤษฎี และความถูกต้องของการใช้วิธีในการรวบรวมข้อมูล และตีความข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบแบบสามเส้า เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย วิเคราะห์หาข้อสรุป อธิบายเชิงพรรณนาวิเคราะห์ และเรียบเรียงเป็นงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องเมียฝรั่ง : ความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ของหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติ จังหวัดสุรินทร์ สรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

4.1 สภาพการดำเนินชีวิตหญิงก่อนมีสามีเป็นชาวต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะและพัฒนาการหลากหลาย ตามลำดับดังนี้

1. กลุ่ม “หญิงหัวใจแกร่ง” มีจำนวนมากที่สุด 20 คน เกิดจากความเบื่อหน่ายพฤติกรรมอดีตสามี รับภาระที่ต้องเลี้ยงดูแลพ่อแม่และครอบครัวเพียงคนเดียวมองไม่เห็นอนาคตตอนต่อไปไม่ไหวตัดสินใจทิ้งลูกไว้กับแม่ โดยหวังว่าจะได้พบกับคนที่ช่วยนำพาชีวิตให้ดีกว่าปัจจุบันคือชายชาวต่างชาติ สร้างครอบครัวใหม่ที่ได้รับเกียรติดูแลตนเองและลูกที่ติดมาจากสามีเดิม ให้ปัจจัยสี่และการศึกษาแก่ลูกจนสำเร็จและมีงานทำและยืนอยู่ในสังคมได้ ดังคำสัมภาษณ์ “...เคยมีสามีมาแล้ว 2 คน คนแรกมีลูกด้วยกัน 1 คน เลิกกันเพราะเขาไปได้เมียใหม่ คนที่ 2 ก็เหมือนกันได้เมียสาวโรงงานแต่ไม่มีลูกด้วยกันเบื่อหน่ายกับการตามเขาทั้งวันต้องตามตลอดเครียดคิดมากนอนไม่หลับสุขภาพแย่มองไม่เห็นอนาคตเลย...” (บุญโฮม, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2558) “...สามีเป็นคนอีกหมู่บ้านหนึ่งพ่อแม่ให้แต่งงานกันมีลูก 2 คน สามีดื่มเหล้าทุกวันกลับบ้านไม่เป็นเวลา เพื่อนเยอะมาก วันหยุดก็ออกจากบ้านไปกินเหล้างานการไม่เคยช่วยไม่ว่าเรื่องอะไรเรื่องนา งานในบ้าน เลี้ยงลูก

แบกรับคนเดียว เหนื่อยมากนั่งร้องไห้อยู่คนเดียว หนี้สินก็เยอะ สามีกลับสนุกสนานอย่างเดียว...” (เพลินพิศ, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2558)

2. กลุ่ม “ไปตายเอาดาบหน้า” มีจำนวน 12 คน สภาพความเป็นอยู่อยู่ยัดเยียด ผิดเคือง ปัญหาหนี้สินในและนอกระบบหมดทางไป เลือกเส้นทางเป็นเมียชาวต่างชาติเพราะคิดว่าสามีชาวต่างชาติจะช่วยเหลือตนเองและครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แม้ว่าตนเองไม่เคยจากบ้านไปต่างจังหวัดและพูดภาษาต่างประเทศไม่ได้ แต่ก็เลือกที่จะไปเพื่ออนาคต ด้วยการมีสามีชาวต่างชาติ ดังคำสัมภาษณ์ “...หนูเลือกที่จะหนีทั้งลูกเล็ก ๆ และพ่อแม่ที่แก่ ๆ เพราะหนูไม่ไหวแล้วชาวบ้านว่าอะไรหนูไม่สนหนูทำทุกอย่างแล้วที่มีคนจ้างแต่ไม่พอใช้จ่าย หนี้สินเยอะไม่มีทางออกจริง ๆ ตัดสินใจไปตายเอาดาบหน้า...” (หญิงหนึ่ง, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2558) “...ชีวิตลำบากเหลือเกินบ้านแทบจะไม่เรียกว่าบ้าน ไร่นาก็ไม่มี รับจ้างเขาไปวัน ๆ ค่าใช้จ่ายต้องหยิบยืมเขา เพื่อนชวนไปพัวพันทั้ง ๆ ที่ไม่เคยไป ไหนมาไหนใจหนึ่งก็กลัวแต่ใจหนึ่งก็บอกตัวเองว่าเราไม่มีอะไรจะเสียเพราะเราไม่เคยมีอะไรอยู่แล้ว จะเกิดอะไรขึ้นก็ให้มันเกิด...” (กিজา, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2558)

3. กลุ่ม “บุญพาวาสนาสง” มีจำนวน 8 คน เพื่อน ญาติและคนรู้จัก แนะนำให้รู้จักกับสามีชาวต่างชาติ จากประสบการณ์การของเพื่อนและญาติ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจึงเกิดความสนใจ เริ่มติดต่อส่งภาพถ่ายพูดคุยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และนัดเจอกัน จนเป็นที่ไว้วางใจกันโดยมีเพื่อนและญาติ ให้ข้อมูลโน้มน้าวจิตใจเปิดรับสามีเป็นชาวต่างชาติ ดังคำสัมภาษณ์ “...หลังจากเพื่อนได้แต่งงานกับสามีชาวต่างชาติแล้ว เดินทางมาเยี่ยมบ้านและได้มีโอกาสพูดคุยกันเล่าถึงพฤติกรรมของสามีที่ดีและให้เกียรติภรรยา มีฐานะความเป็นอยู่สะดวกสบายขึ้นช่วยเหลือพ่อแม่หมดหนี้สินอยากให้เราสบายเหมือนเขาเพราะเป็นเพื่อนกันจะให้สามีแนะนำเพื่อเขาให้ตนเองจึงตัดสินใจ...” (ดีกช, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2558)

4. กลุ่ม “ปมด้อยคือปมเด่น” มีจำนวน 5 คน นำปมด้อยมาสร้างโอกาส รูปร่างหน้าตาที่ได้รับการดูถูกและดูหมิ่นจากคนในชุมชนฉายา อีดำ อีเขียว อีผีไม่คบ ฯลฯ จึงหาทางเลือกให้กับตัวเอง โดยการนำปมด้อยในเรื่องรูปร่างหน้าตาให้กลายเป็นจุดเด่น เลือกคบหาสามีเป็นฝรั่งประกอบกับเพื่อน ๆ แนะนำว่าชายชาวฝรั่งจะชอบผู้หญิงที่ผิวคล้ำ หน้าตาไม่สวยก็ไม่มีปัญหา มองว่าจุดด้อยที่ตนเองมีสามารถสร้างจุดเด่นให้กับตนเองได้เพื่อจะได้มีพื้นที่ยืนในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี ดังคำสัมภาษณ์ “...ตั้งแต่ที่เกิดมาที่ก็รู้แล้วว่าหน้าตา

ไม่ได้ไปทางชี้เห่ ชาตินี้คงหาแฟนไม่ได้ใคร ๆ ก็พูดว่าผอม ดำ ผมหยิก แบบนี้ต้องมีผัวฝรั่งที่ก็คิดว่ายังงั้นชาตินี้ก็ต้องมีแฟนฝรั่งอย่างแน่นอนเพราะว่าคนไทยมันไม่เอาเราแน่...” (แอน, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2558) “...เพื่อนล้อมาตั้งแต่เด็ก ๆ ว่าอ้าว นอกนา เมื่อก่อนคิดว่าไม่มีแฟนแล้วเพราะรู้ว่าตัวเองไม่มีความสุข ไม่มีใครเอาเราแน่แต่พอเพื่อนมีแฟนก็อยากจะมีบ้าง คงจะมีแต่ฝรั่งเท่านั้นที่จะชอบคนแบบเรา...” (อีฟ, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2558)

5. กลุ่ม “ล่าฝัน” จำนวน 3 คน มีความชอบฝรั่งตั้งแต่เด็ก ดูภาพยนตร์ การประกวดนางงามจักรวาล ข่าวจากสื่อต่าง ๆ ทั่วโลกเห็นภาพชายฝรั่งที่หน้าตาดี ผิวขาว สะอาด จึงมีความสนใจใฝ่ฝันตลอดมาว่าวันหนึ่งจะมีสามีตาสีฟ้าผมสีทอง มองฝรั่งเป็นชายที่รูปร่างดีมีลูกคงจะสวยและรูปหล่อ โดยเฉพาะการแต่งกายดูดีและมีฐานะทำให้เกิดความมั่นคงในชีวิต ดังคำสัมภาษณ์ “...อยากมีลูกเป็นลูกครึ่งเพราะเห็นในทีวี การประกวดเดินแบบ ประกวดความงาม หรือเป็นดารา ส่วนใหญ่ผู้ชนะการประกวดต่าง ๆ เป็นลูกครึ่งแม่เป็นไทยพ่อเป็นฝรั่ง...” (จุ่ม, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2558) “...พีคิดไว้แล้วว่าถ้าพีมีลูกพีอยากมีลูกหน้าตาเป็นลูกครึ่ง พีก็ต้องหาพ่อที่เป็นฝรั่งก่อนพีก็เลยมีสเปคผู้ชายในฝันว่าต้องเป็นฝรั่งเท่านั้น...” (นีโน, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2558)

6. กลุ่ม “โชคชะตาฟ้าลิขิต” จำนวน 2 คน มีโอกาสใกล้ชิดกันในฐานะที่ทำงานเดียวกัน ใช้เวลาร่วมกันในการปฏิบัติงานและกิจกรรมร่วมกันตามภาระงานมีเวลาศึกษาดูพฤติกรรมซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกันในเรื่องต่าง ๆ ทำให้มีโอกาสใกล้ชิดเป็นบ่อเกิดมิตรภาพ ความผูกพัน ความรักและเข้าใจกัน ดังคำสัมภาษณ์ “...ตอนแรกที่ทำงานด้วยกันก็ไม่ได้คิดอะไรคิดว่าเป็นเพื่อนร่วมงานเท่านั้นแต่ด้วยใกล้ชิดก็เกิดความประทับใจในตัวเขาชอบเขาเหมือนที่เค้าว่ากันว่ารักแท้แพ้ใกล้ชิด เค้าเป็นคนดีน่ารักก็เลยชอบทั้ง ๆ ที่ไม่เคยคิดไว้เลยว่าจะมีสามีเป็นฝรั่ง...” (ปู, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2558) “...มีคนเคยบอกว่าถ้าอยากได้ผัวฝรั่งก็ต้องไปหาที่ที่มีฝรั่ง จะมาดำนายู่บ้านฝรั่งที่ไหนจะมาเจอแต่พีนี่แหละคือคนหนึ่งที่ไม่ได้ไปหาแต่ฝรั่งมาหาพีเพราะญาติแนะนำมา...” (แหวน, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2558)

การใช้ชีวิตของหญิงที่มีสามีชาวต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ เป็นทางเลือกที่ตนเองและสามีเลือกที่จะกลับมาบ้าน แม้ว่าได้เลือกการใช้ชีวิตหลากหลายรูปแบบ ท้ายที่สุดก็ได้เลือกกลับมาใช้ชีวิตร่วมกันทั้งฝ่ายหญิงและสามีชาวต่างชาติในหมู่บ้านที่จังหวัดสุรินทร์

4.2 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ หลังจากการเลือกใช้ชีวิตกับสามีเป็นชาวต่างชาติ ได้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ เมื่อเปรียบเทียบก่อนมีสามีเป็นชาวต่างชาติ หญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติมีสถานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ดีขึ้นมาก 1) รายได้ หลังการมีสามีชาวต่างชาติ หญิงมีสถานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นรายเดือนจากสามี เดือนละ 25,000 – 30,000 บาท 2) ทรัพย์สิน มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมีเงินออมในธนาคาร ซื้อทองรูปพรรณและที่ดินทำนา 3) หนี้สิน สามีช่วยชำระหนี้สินของครอบครัวทำให้มีฐานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังคำสัมภาษณ์ “...แฟนส่งมาให้ 30,000 บาทต่อเดือน ก็พอใช้จ่ายในครอบครัว ขาดเหลืออะไรก็บอกแฟนได้...” (อึฟ, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2558) “...แต่ก่อนตอนอยู่กับแฟนคนไทยลำบากมากบ้านก็ไม่มีย้ายอยู่กับแม่ ตอนนี้มีบ้านมีรถยนต์ที่นาเขาก็ซื้อให้...” (จุ่ม, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2558) “...ตอนนี้ไม่มีแล้วหนี้สินสามีเขาให้เงินมาก็ทยอยใช้ ถ้าไม่มีเขาไม่รู้ว่าจะหาเงินจากไหนมาใช้เขาแกล้งสารพัดเห็นพี่ลำบาก...” (จรรยา, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2558)

2. ด้านสังคม มีบ้านส่วนตัว สามีชาวต่างชาติเป็นผู้สูงอายุ ไม่ได้จดทะเบียนสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษาได้รับการยอมรับและยกย่องเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีชุมชนเป็นปกติ เวลาส่วนใหญ่ให้กับสามีชาวต่างชาติเป็นหลัก 1) ครอบครัว ใช้ชีวิตร่วมกันกับสามีชาวต่างชาติ ปลูกบ้านใหม่แยกบริเวณรั้วรอบขอบชิด อาศัยอยู่ด้วยกันทั้งสามี ภรรยา และลูก 2) สุขภาพ สามีชาวต่างชาติเป็นผู้สูงอายุและเกษียณจากการทำงาน สุขภาพไม่แข็งแรงมีโรคประจำตัวต้องดูแล 3) การศึกษา หญิงจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ไม่ได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของชาวต่างชาติ เป็นอุปสรรคเมื่อไปอาศัยที่ประเทศของสามี 4) กฎหมาย ไม่ได้จดทะเบียนสมรส เลือกที่จะอยู่ด้วยกันเพราะเคยแต่งงานมาแล้ว บางคนหย่าร้างมาหลายครั้งและบางคนสามีคนไทยไม่หย่าให้ 5) มรดก หญิงจะไม่ทราบและไม่รู้ถึง

สิทธิที่จะได้รับหลังจากสามีชาวต่างชาติเสียชีวิต นอกจากฝ่ายชายจะบอกและทำพินัยกรรมไว้ และครอบครัวและญาติฝ่ายสามีติดต่อมาและแบ่งให้จึงจะได้รับ ดังคำสัมภาษณ์ “...มีลูกติดกับแฟนคนไทย 1 คนกับแฟนฝรั่งไม่มีลูก แต่ลูกพี่ไม่ได้อยู่ด้วยไปอยู่กับน้องสาว แฟนเป็นคนอารมณ์ร้อนโมโหง่ายลูกพี่ก็เป็นวัยรุ่นไม่ค่อยถูกกัน...” (แต่น, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2558) “...แฟนเป็นโรคความดันโลหิตสูง เขาป่วยตั้งแต่ก่อนแต่งงานกัน แต่ก็ไม่ได้คิดอะไรดูแลกันไปเพราะเงินเขามีให้ใช้ไม่ขาดมือ...” (ปู, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2558) “...จบ ม.3 กศน.แฟนคนนอร์เวย์ เคยไปประเทศเขาหนาวมากปรับตัวกับอาหารแทบไม่ได้ คิดถึงแต่อาหารไทยสื่อสารกับแฟนเป็นคำสั้น ๆ ตอนแรกเขาก็งงเหมือนกัน ใช้มือวุ่นไปหมดกว่าจะเข้าใจคือทุกอย่างต้องใช้คำว่าอดทนสุด ๆ ตอนนีดีขึ้น...” (แหวน, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2558) “...แฟนไม่ได้จดทะเบียนสมรสต้องขอเอกสารรับรองความเป็นโสดจากสถานทูตของประเทศสามี ยุ่งยากและใช้เวลานาน...” (แอน, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2558) “...ไม่รู้หรอกว่าแฟนเขามีทรัพย์สินอะไรบ้างเขาไม่บอกเราเองก็ไม่เคยถาม ฝรั่งถ้าเขาจะบอกเขาคงบอกเองเขาไม่ยอมให้ก้าวกายเราก็ก้าวเท่าที่เขาให้แค่นี้ก็ดีแล้ว...” (แหวน, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2558)

3. ด้านวัฒนธรรม ยึดมั่นตามความเชื่อ ประเพณีและปฏิบัติตามพิธีกรรมของตนและครอบครัวเช่นเดิม ผสมผสานระหว่างความเป็นคนสุรินทร์กับความเป็นสากลด้วยการแต่งกาย กริยาท่าทางและคำพูด การใช้ชีวิตประจำวัน การรับประทานอาหาร บ้านที่อยู่อาศัยเปลี่ยนไปตามชาวต่างชาติ ดังนี้ 1) ความเชื่อ พิธีกรรมที่ตนและชุมชนยังยึดมั่นปฏิบัติเช่นเดิม การเซ่นไหว้บรรพบุรุษ การแซนโฎนตา เคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีสะเดาะเคราะห์เสริมดวงชะตาชีวิต 2) ประเพณี ร่วมงานประเพณีของชุมชนเช่นเดิม แต่อาจจะใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมน้อยลงเพราะต้องดูแลชาวต่างชาติมากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ 3) พิธีกรรม ยึดถือและปฏิบัติในพิธีกรรมชีวิต ฤดูกาล เทศกาลหรือวันสำคัญของพุทธศาสนาเหมือนเดิม ดังคำสัมภาษณ์ “ก่อนได้แฟนไปหาหมอรธรรม ให้ท่านทำพิธีให้แฟนคิดถึงเรากลับมาหา เชื่ออยู่นะเพราะเขามาหาเราจริงจนถึงทุกวันนี้...” (จุ่ม, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2558) “...แฟนไม่เคยห้ามในการไปร่วมงานบุญหรืองานต่างๆในหมู่บ้านแต่เขาจะไม่ไปด้วยเกรงใจเขาก็เลยรับไปปรีกลับ...” (นิโน, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2558) “...แซนโฎนตาถ้าอยู่ที่นี้ก็ร่วมกับญาติพี่น้องทุกปีทำ

เหมือนเดิมได้เจอญาติพี่น้องได้ทานข้าวด้วยกัน เป็นเจ้าภาพใหญ่ในการซื้อของเซ่นไหว้แต่ถ้าปีไหนไม่ได้อยู่ที่นี้ก็จะส่งเงินมา...” (จริยา, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2558) “...ให้ปู่ทำพิธีตัดเวรตัดกรรม ผูกดวงให้ฝ่ายชายมีความรักกับเราตลอดไป แม้ว่าแฟนอยู่ที่ประเทศเขาเราก็ทำของเรากับญาติพี่น้องเราตามความเชื่อจนถึงทุกวันนี้ เขาก็ส่งเงินและโทรมาคุยตลอด...” (บุญโฮม, (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2558)

5. อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาวิจัยเรื่องเมียฝรั่ง : ความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติจังหวัดสุรินทร์ ได้เกิดการยอมรับและเป็นเรื่องที่ปรากฏในหมู่บ้าน มายาวนานไม่ต่ำกว่า 10 ปีเป็นอย่างน้อยเรื่องราวและการถ่ายทอดประสบการณ์จากก่อนและหลังการมีสามีเป็นชาวต่างชาติ ดังนี้

5.1 สภาพการดำเนินชีวิตหญิงที่มีสามีชาวต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์

มีลักษณะและพัฒนาการตามลำดับดังนี้ มูลเหตุเกิดขึ้นจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก เพื่อต้องการมีสภาพทางการเงินที่ดีขึ้น แม้ว่าจะมีความตั้งใจที่จะมีครอบครัวที่พร้อมไปด้วยพ่อแม่และลูกที่เป็นคนไทยด้วยกัน แต่สาเหตุสำคัญเกิดจากการพฤติกรรมของชายไทยที่เป็นสามีขาดความรับผิดชอบ ไม่ดูแลครอบครัว กินเหล้า เล่นการพนัน จึงทำให้ต้องเลือกทางเดินชีวิตใหม่ตามเพื่อนและคนหมู่บ้านอื่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นหลังจากการมีสามีเป็นชาวต่างชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรัชญานันท์ เวียงนันท (2548:4-5) ในงานวิจัยเรื่องเมียฝรั่ง พบว่า หลังจากหญิงไทยแต่งงานกับชายต่างชาติแล้วได้รับการดูแลที่เหมาะสมมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีที่อยู่อาศัยมั่นคง มีเครื่องอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน มีความคล่องตัวในด้านเศรษฐกิจและได้รับการยอมรับในสังคมและสามีชาวต่างชาติดูแลให้เกียรติหญิงไทยที่เป็นคู่สมรสเพราะเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในสังคมชาวตะวันตก

วิธีการได้สามีเป็นชาวต่างชาติแบ่งได้เป็น 6 กลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มหญิงหัวใจแกร่ง กลุ่มไปตายเอาดาบหน้า กลุ่มบุญพาวาสนาส่ง กลุ่มปมด้อยคือปมเด่น กลุ่มล่าฝัน และ กลุ่มโชคชะตาฟ้าลิขิต มีการใช้ชีวิตของคู่กับสามีชาวต่างชาติ เริ่มจากแยกกันอยู่ประเทศของใครของมัน ฝ่ายหญิงทำงานรอที่ประเทศไทยฝ่ายชายกลับมาปีละ 1- 2 ครั้ง การทดลองใช้ชีวิตบ้านและประเทศฝ่ายชาย ในที่สุดปัจจุบันเลือกที่ใช้ชีวิตที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุดคือการใช้ชีวิตภูมิลำเนาหมู่บ้านของตนในจังหวัดสุรินทร์ เพราะยังมีความรักความผูกพันต่อ

ครอบครัวและเครือญาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา บุญมัธยะ (2548:84-85) จากงานวิจัยเรื่องภรรยาฝรั่ง : ความสัมพันธ์ของหญิงไทยกับชายชาวต่างชาติ พบว่า ปัจจัยสาเหตุหลักที่ตัดสินใจเลือกสามีเป็นชาวต่างชาติ เนื่องมาจากปัญหาเรื่องเศรษฐกิจความยากจนต้องหาเลี้ยงพ่อ แม่และครอบครัว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทรินทร์ ลาภานันท์ (2549: 106) ในงานวิจัยเรื่องการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม พบว่า หญิงชาวไทยที่แต่งงานกับชายไทยไม่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินชีวิตจึงเลือกที่จะมีสามีเป็นชาวต่างชาติ และเกิดการเปรียบเทียบระหว่างชายไทยกับชายชาวต่างชาติ เพราะชายชาวต่างชาติได้เข้ามาช่วยเพิ่มคุณค่าของความเป็นผู้หญิง ไม่ยึดติดกับความเป็นหม้ายและเคยผ่านการมีสามีมาก่อน อีกทั้งดูถูกที่ติดมากับสามีชาวไทยโดยไม่รังเกียจ

5.2 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ แยกออกแต่ละด้านได้ดังนี้คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ หญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติมีการเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ดีขึ้น มีรายได้รายเดือนจากคู่สมรสชาวต่างชาติ มีทรัพย์สินที่ทำกิน เครื่องอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันมีเงินออมมากขึ้นและไม่มีหนี้สินหรือมีก็ไม่ทำให้ชีวิตครอบครัวเดือดร้อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุษฎี อายุวัฒน์ (2554: 123) เรื่องหญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ พบว่า ผู้หญิงที่กำลังจะเดินทางไปต่างประเทศเพื่อการสมรสกับชาวต่างชาติ มีปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจสมรสกับชาวต่างชาติคือต้องการสร้างชีวิตใหม่แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ(ฐานะร่ำรวย) ปัญหาความล้มเหลวชีวิตคู่กับชายไทยคาดหวังว่าจะส่งเงินเลี้ยงดูครอบครัวและภาระหนี้สินทางครอบครัว เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ ชัยพล พลเยี่ยม (2546: 5) เรื่องวิถีชีวิตของหญิงชนบทอีสานที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ:ศึกษากรณีจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า มีที่อยู่อาศัยที่สร้างขึ้นใหม่ด้วยสีสนสวยงามมีรั้วรอบขอบชิด จัดบริเวณรอบบ้านรูปทรงทันสมัยคล้ายบ้านชาวต่างชาติ การบริโภคอาหารประจำวันเปลี่ยนเป็นการสั่งและซื้อจากตลาดภายนอกหมู่บ้าน

2. ด้านสังคม หญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติ มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว ปลุกบ้านแยกต่างหากมีพื้นที่และรั้วรอบขอบชิด มีปัจจัยในการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอใช้ชีวิตสามี ภรรยาและลูก ซึ่งอาจจะลูกที่ติดมากับแม่หรือลูกที่เกิดใหม่จากชาวต่างชาติ สุขภาพสามีชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและเกษียณจากการทำงาน มีสุขภาพไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัวตามวัย หญิงส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ไม่ได้จบ

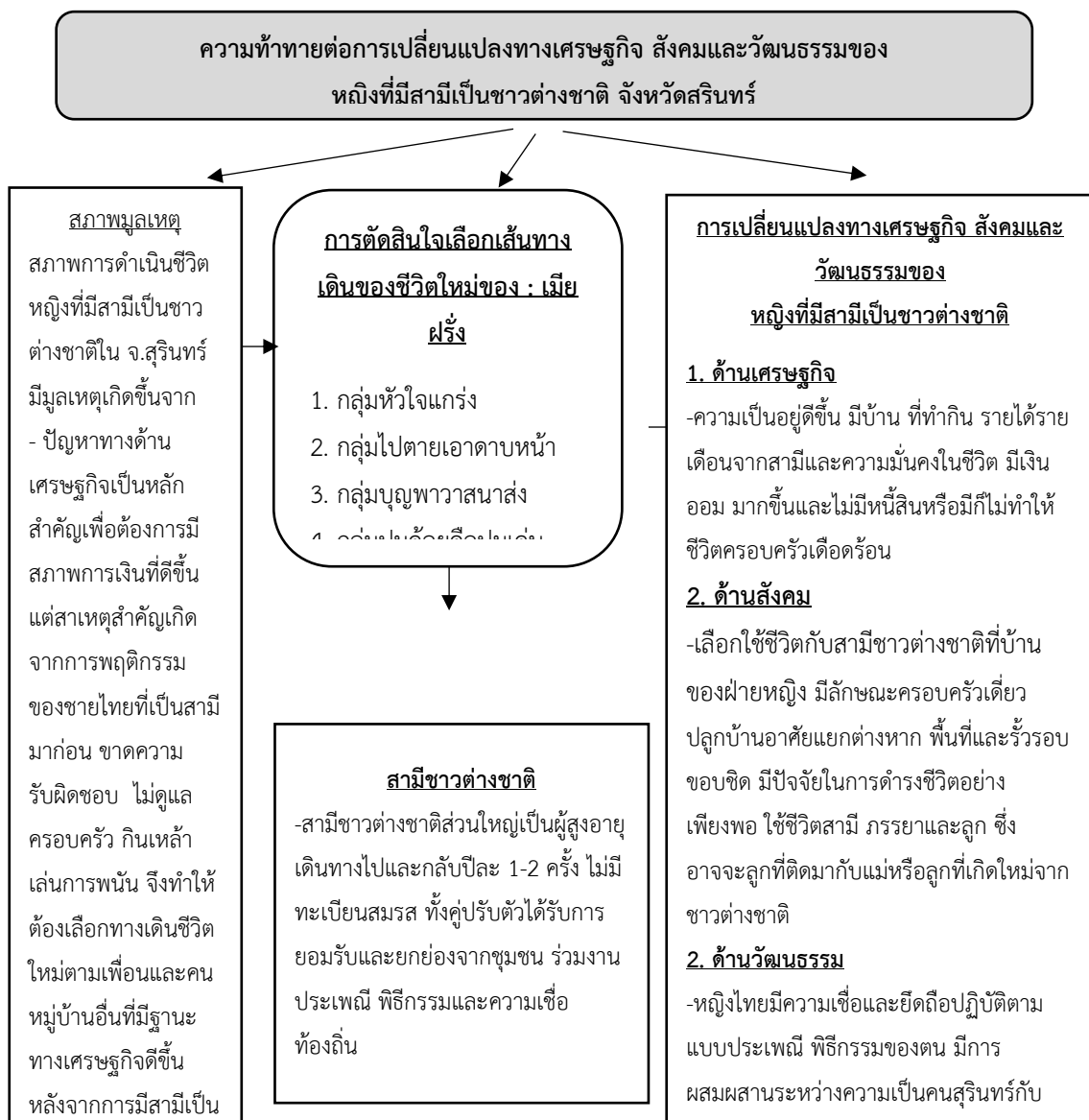
ทะเบียนสมรสกับชาวต่างชาติ มีทรัพย์สินใหม่ที่สร้างร่วมกันในหมู่บ้าน สอดคล้องกับงานวิจัย ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุและคณะ (2549: 24) เรื่องผลกระทบของการแต่งงานข้ามชาติที่มีต่อสถาบันครอบครัวไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สตรีอีสานเมื่อแต่งงานกับชาวต่างชาติจะมีความคิดและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมซึ่งจะมีความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติภายในครอบครัวเห็นห่างกันมากขึ้น มีค่านิยมเชื่อว่าการแต่งงานข้ามชาติจะทำให้ฐานะความเป็นอยู่ของตนและครอบครัวดีขึ้น สามีชาวต่างชาติมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนาและประเพณี งานวิจัย สุนันท์ สีสายและสมประสงค์ เสนารัตน์ (2551: 8) เรื่องวิถีชีวิตของหญิงที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ พบว่า หลังการแต่งงานหญิงต้องเดินทางติดตามสามีชาวต่างชาติตลอดเวลา เกิดความห่างเหินจากครอบครัวเดิมมีสภาพโภชนาการในครอบครัวดีขึ้น เครื่องอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสรับการศึกษาสูงขึ้น ผลสมกลมกลืนวัฒนธรรมท้องถิ่นกับตะวันตก

3. ด้านวัฒนธรรม มีความเชื่อและยึดถือปฏิบัติตามแบบประเพณี พิธีกรรมของตน มีการผสมผสานระหว่างความเป็นคนสุรินทร์กับความเป็นสากลการแต่งกาย กริยาท่าทางและคำพูดการใช้ชีวิตประจำวันการรับประทานอาหารบ้านอาศัย สอดคล้องกับงานวิจัยของเกษมสันต์ อังกระโทก (2550: 155) พบว่า คู่สมรสชาวต่างชาติที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในชุมชนได้โดยไม่มีปัญหาใด ๆ ทั้งในการรับประทานอาหาร ภาษา การแต่งกาย การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และงานวิจัย สุดารัตน์ ศรีจันทร์ (2549: 6) พบว่า สามีชาวต่างชาติสามารถปรับตัวเข้ากับชุมชนได้รวมทั้งการปรับตัวทางด้านวัฒนธรรม มีส่วนร่วมในพิธีกรรมทางศาสนา ประเพณีของชุมชน มีความรักความห่วงใยเอื้ออาทรกับสมาชิกในครอบครัว

6. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผลการวิจัยสามารถนำประเด็นมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า สภาพการดำเนินชีวิตหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะและพัฒนาการดังนี้ การมีสามีเป็นชาวต่างชาติเริ่มจากสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจและไม่ประสบความสำเร็จชีวิตครอบครัว จึงตัดสินใจเลือกเส้นทางเดินของชีวิตใหม่ใน 6 กลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มหัวใจแกร่ง กลุ่มไปตายเอาดาบหน้า กลุ่มบุญพาวาสนาส่ง กลุ่มปมด้อยคือปมเด่น กลุ่มล่าฝัน และกลุ่มโชคชะตาฟ้าลิขิต เลือกใช้ชีวิตกับสามีชาวต่างชาติที่บ้านของฝ่ายหญิง มีความเป็นอยู่ดีขึ้นมีบ้านที่กินรายได้รายเดือนจากสามีและความมั่นคงในชีวิตมี

เงินออมมากขึ้นและไม่มีหนี้สินหรือมีก็ไม่ทำให้ชีวิตครอบครัวเดือดร้อน ด้านสังคมและวัฒนธรรม เลือกใช้ชีวิตกับสามีชาวต่างชาติที่บ้านของฝ่ายหญิง มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว ปลุกบ้านอาศัยแยกต่างหากพื้นที่และรั้วรอบขอบชิด มีปัจจัยในการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอ ใช้ชีวิตสามีภรรยาและลูก ไม่มีทะเบียนสมรส ทั้งคู่ปรับตัวได้รับการยอมรับและยกย่องจากชุมชน ร่วมงานประเพณี พิธีกรรมและความเชื่อท้องถิ่น ปรากฏดังผังความเชื่อมโยง ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 ความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของหญิงที่มี
สามีเป็นชาวต่างชาติ จังหวัดสุรินทร์ (อิทธิวัตร ศรีสมบัติ, 2564)

7. ข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยเรื่องเมียนมาร์ : ความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของหญิงที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติจังหวัดสุรินทร์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อสังคม

1. ผลการวิจัยสามารถใช้ข้อมูลวางแผนพัฒนาตามนโยบายของหน่วยงาน เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน จังหวัดสุรินทร์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันปัญหาทางสังคมเช่น ปัญหาการค้ามนุษย์ สิทธิมนุษยชน ความมั่นคงของรัฐ การส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น

2. ควรส่งเสริมการศึกษาภาษาต่างประเทศ สังคมและวัฒนธรรมชาวตะวันตกให้หญิงไทยที่จะแต่งงานกับชาวต่างชาติรู้และเข้าใจพื้นฐานขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมการแต่งงานของแต่ละชนชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

7.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับชีวิตชายไทยหลังการหย่าร้างจากภรรยาที่ไปเลือกสามีใหม่เป็นชาวต่างชาติ เพื่อเห็นปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตที่มีผลต่อเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมครัวเรือนที่ส่งผลกระทบต่อสังคม

เอกสารอ้างอิง

เกษมสันต์ อังกระโทก. (2550). วิถีชีวิตของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ดุขฎิ์ อายุวัฒน์. (2554). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการการศึกษาแนวทางการป้องกันและช่วยเหลือคุ้มครองผู้หญิงไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เดชา วาณิชโรดดมและคณะ. (2547). ชีวิตใหม่ของหญิงไทยในต่างแดน. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

บัวพันธ์ พรหมพักพิง. (2549). การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ปรัชญานันท์ เวียงนนท์. (2548). **เขยฝรั่ง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานที่ปรึกษาทนายเดอะจัสติส.
- พัชรินทร์ ลาภานันท์. (2549). **การแต่งงานข้ามวัฒนธรรม**. ศูนย์วิจัยพหุลักษณะสังคมกลุ่มน้ำ
โขงคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัตนา บุญมัยยะ. (2548). **ภรรยาฝรั่ง: ความสัมพันธ์ของหญิงไทยกับชายชาวต่างชาติ**.
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์.
32 (2), พ.ค. - ส.ค. 58.
- ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ. (2549). **ผลกระทบของการแต่งงานข้ามชาติที่มีต่อสถาบัน
ครอบครัวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. ขอนแก่น: พระธรรมขันธ์.
- สุดารัตน์ ศรีจันทร์. (2549). **ความมั่นคงของครอบครัวไทยที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติใน จังหวัด
อุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศาสตร์.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2531). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. โครงการตำราพื้นฐานคณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ สีพาย และสมประสงค์ เสนารัตน์. (2551). **วิถีชีวิตของหญิงที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ**.
รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: ประพันธ์สาส์น.